

SÉNAT DE BELGIQUE

SESSION DE 1946-1947.

SÉANCE DU 12 JUIN 1947.

Rapport de la Commission de la Justice
chargée d'examiner le projet de loi
complétant l'article 9 du Code pénal.

(Voir les n°s 141 (session extraordinaire de 1946), 50 (session de 1946-1947) et les Annales parlementaires de la Chambre des Représentants, séances des 9 et 15 janvier 1947; n° 53 (session de 1946-1947) du Sénat.

BELGISCHE SENAAAT

ZITTING 1946-1947.

VERGADERING VAN 12 JUNI 1947.

Verslag uit naam van de Commissie van
Justitie belast met het onderzoek van
het wetsontwerp tot aanvulling van
artikel 9 van het Wetboek van
Strafrecht.

(Zie de n^{rs} 141 (buitengewone zitting 1946), 50 (zitting 1946-1947) en de Handelingen van de Kamer der Volksvertegenwoordigers, vergaderingen van 9 en 15 Januari 1947; n^r 53 (zitting 1946-1947) van de Senaat)

Présents : MM. ROLIN, Président; ANCOT, Mme CISELET, MM. DE CLERCQ, DELMOTTE, DERBAIX, DHONDT, FONTEYNE, KLUYSKENS, LAGAE, LOHEST, MACHTENS, SIRONVAL, VAN REMOORTELT, VAN ROOSBROECK, VERBAET et MAZEREEL, rapporteur.

MESDAMES, MESSIEURS,

L'article 8 du Code pénal stipule :
« Tout condamné à mort aura la tête
tranchée. Toutefois, il sera fusillé,
s'il a commis un crime prévu au
Chapitre II, Titre 1er, Livre II, du
présent Code ou si, en temps de guerre,
il a été condamné par la juridiction
militaire. »

Et l'article 9, dans son premier
alinéa, ajoute : « L'exécution aura lieu
publiquement dans la commune indi-
quée par l'arrêt de condamnation. »

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

Artikel 8 van het Strafwetboek
bepaalt : « Ieder ter dood veroordeelde
wordt onthoofd. Hij zal evenwel voor
den kop worden geschoten, wanneer
hij een misdaad pleegde voorzien bij
het IIe Hoofdstuk, 1e Titel, IIe boek,
van dit Wetboek of wanneer hij, in
tijd van oorlog, veroordeeld werd
door de kriegsrechtsmacht. »

En artikel 9, in zijn eerste alinea,
voegt hieraan toe : « De terechtstel-
ling geschiedt in het openbaar, in de
gemeente door het arrest van veroordee-
ling aangewezen. »

Le Gouvernement nous propose de remplacer ce dernier texte par le suivant :

« Le Ministre de la Justice déterminera les conditions et le lieu de chaque exécution. »

* * *

Le projet de loi qui vous est soumis tend donc à enlever aux juges le choix de l'endroit de l'exécution, sous prétexte que les endroits convenant à une exécution par fusillade ne sont pas si nombreux et que le Ministre de la Justice est mieux qualifié que les juges pour les connaître et les choisir judicieusement.

Votre Commission estime qu'il n'y a aucune raison de modifier la loi à cet égard; il suffirait éventuellement que les Parquets soient mis en possession des renseignements dont dispose le Ministre de la Justice.

Le projet permet aussi au Ministre de déterminer les conditions de l'exécution. Il pourra, notamment, en restreindre, ou même en supprimer la publicité.

Votre Commission pense que le législateur a agi avec sagesse en prévoyant la publicité de l'exécution. C'est là pour le peuple un contrôle indispensable. Il serait donc inadmissible de le supprimer.

Autre chose est de limiter cette publicité afin d'éviter de voir se renouveler des scènes comme celle qui s'est déroulée récemment à Namur et que la presse a relatée.

Qui oserait, en effet, affirmer que l'exécution d'un criminel de guerre soit un spectacle moral, un spectacle formateur ?

Quels sont ceux qui seront avides d'y assister ?

De Regering stelt ons voor deze laatste tekst te vervangen en te doen luiden :

« De Minister van Justitie stelt de voorwaarden en de plaats van iedere terechtstelling vast. »

* * *

Het ontwerp van wet dat U wordt voorgelegd strekt er dus toe aan de rechters de keuze van de plaats van terechtstelling te ontnemen, onder voorwendsel dat er weinig plaatsen zijn die voor de terechtstelling met de kogel geschikt zijn en dat de Minister van Justitie meer bevoegd is dan de rechters om die te kennen en oordeelkundig te kiezen.

Uw Commissie is van oordeel dat er generlei reden bestaat om de wet in dit opzicht te wijzigen; het zou eventueel volstaan dat de parketten in het bezit gesteld worden van de inlichtingen waarover de Minister van Justitie beschikt.

Het ontwerp laat de Minister ook toe de voorwaarden van de terechtstelling te bepalen. Hij kan, namelijk, de openbaarheid er van beperken of zelfs afschaffen.

Uw Commissie meent dat de wetgever wijselijk heeft gehandeld waar hij de openbaarheid van de terechtstelling voorzag. Voor het volk betekent zij een noodzakelijke controle. Het zou dus onaanvaardbaar zijn die op te heffen.

Iets anders is die openbaarheid te beperken, ten einde te vermijden dat zich opnieuw tonelen voordoen zoals er onlangs te Namen een heeft plaats gehad, dat in de pers werd weergegeven.

Wie zou, inderdaad, durven staande houden dat de terechtstelling van een oorlogsmisdadiger een moreel schouwspel, een opvoedend schouwspel zij ?

Welke zijn degenen die er gretig zullen naar kijken ?

Il y aura d'abord — peut-être — les victimes directes ou indirectes; celles qui auront souffert du fait du condamné, dans leur chair, dans leur esprit, dans leurs affections et qui n'auront pas pu dominer leur haine et auront voulu voir expier leur bourreau.

Sans doute déplorons-nous leur geste, mais nous devons le comprendre.

Il pourra y avoir aussi — qui sait ? — des partisans de la soi-disant idéologie du condamné, venu puiser, à la vue de son supplice, une volonté nouvelle de saper nos institutions par tous les moyens.

Il y aura enfin, et ils constitueront la grande masse, la quasi totalité des spectateurs, les déviés psychiques, attirés par une curiosité morbide, les hystériques à la recherche d'émotions violentes.

Mesdames, Messieurs, si la Justice doit être rendue sans haine et sans crainte, si la sanction doit être perpendiculaire, sans aucune possibilité d'oscillation, l'exécution de la sentence doit garder, elle aussi, un caractère de grandeur et de dignité. Oter la vie à un homme est parfois une nécessité mais qui s'accompagne malgré tout d'un arrière-plan de tristesse et non d'un sentiment de vengeance.

Votre Commission estime que, tout en conservant à l'exécution de la peine capitale une publicité indispensable, le pouvoir exécutif est armé pour garder à cette exécution le caractère de dignité qui lui convient.

En conséquence, elle vous propose de rejeter le projet de loi.

* * *

Dans le rapport très documenté qu'il a consacré au projet lors de la discussion à la Chambre, qui l'a d'ail-

In de eerste plaats — misschien — de rechtstreekse of onrechtstreekse slachtoffers; zij die door de handeling van de veroordeelde geleden hebben, in hun lichaam, in hun geest, in wat hun nauw aan het gart lag en die hun haat niet zullen kunnen hebben bedwingen en hun beul zullen hebben willen zien uitboeten.

Wellicht betreuren wij hun gebaar, maar wij moeten het begrijpen.

Er kunnen ook daar aanwezig zijn — wie weet ? — geestverwanten in de zg. ideologie van de veroordeelde, gekomen om in het aanschouwen van zijn terdoodbrenging, nieuwe wil te putten om onze instellingen met alle middelen te ondermijnen.

Ten slotte zal er nog zijn, en zij zullen de grote massa vormen, de quasi-totaliteit van de toeschouwers, de psychisch ontaarden, aangetrokken door een ziekelijke nieuwsgierigheid, de hysterielijders belust op hevige aandoeningen.

Mevrouwen, Mijne Heren, zo het Recht zonder haat en zonder vrees moet geschieden, zo de bestraffing lijnrecht moet gebeuren, zonder enige mogelijkheid van wankeling, dan moet de uitvoering van het vonnis, zij ook, een karakter van grootsheid en waardigheid behouden. Een mens het leven ontnemen is soms een noodzakelijkheid die echter, ondanks alles, samengaat met een achtergrond van treurnis en niet met een gevoel van wraak.

Uw Commissie oordeelt dat, al behoudt de uitvoering van de doodstraf een noodzakelijke openbaarheid, de uitvoerende macht gewapend is om die terechtstelling het karakter van waardigheid te bewaren dat erbij past.

Bijgevolg stelt zij U voor het ontwerp van wet af te wijzen.

* * *

In het zeer uitvoerig verslag dat hij aan het ontwerp besteed heeft bij de behandeling in de Kamer, die het

leurs admis, l'honorable M. Somerhausen rompt une lance en faveur de l'exécution des peines capitales encourues pour d'autres crimes que ceux qui portent atteinte à la sûreté extérieure de l'Etat.

Nous estimons que ces considérations n'ont aucun rapport avec le projet de loi que le Gouvernement nous soumet.

Au surplus, si la suppression de la peine de mort peut être le fait du pouvoir législatif, le droit de grâce reste une prérogative du Chef de l'Etat.

* * *

Le projet de loi a été rejeté à l'unanimité moins une voix.

Le présent rapport a été adopté à l'unanimité.

Le Rapporteur,
G. MAZEREEL.

Le Président,
H. ROLIN.

trouwens aangenomen heeft, breekt de geachte h. Somerhausen een lans ten gunste van de uitvoering van de doodstraffen, opgelopen voor andere misdaden dan die welke inbreuk maken op de uitwendige veiligheid van de Staat.

Wij zijn van oordeel dat die beschouwingen geen verband houden met het wetsontwerp dat de Regering ons voorlegt.

Bovendien, indien de afschaffing van de doodstraf een daad van de wetgevende macht kan zijn, het recht van genadeverlening blijft een voorrecht van het Hoofd van de Staat.

* * *

Het wetsontwerp werd met algemene stemmen, op een na, afgewezen.

Dit verslag werd met algemene stemming goedgekeurd.

De Verslaggever,
G. MAZEREEL.

De Voorzitter,
H. ROLIN.